

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Ing. Václav Novotný

Radní pro kulturu, památkovou péči, výstavnictví, cestovní ruch a zahraniční vztahy

V Praze dne 26. dubna 2013

Čj.: SE 7-101/2013

Vážená paní ředitelko,

já i mí spolupracovníci jsme se seznámili s „Návrhem systémové optimalizace pražské divadelní sítě“, návrhovým dokumentem i podkladovou studií, který na objednávku hlavního města Prahy zpracoval Institut umění – Divadelní ústav.

Je zřejmé, že při zpracování dokumentu vycházel řešitelský tým z koncepčních podkladů, které má hlavní město Prahy již zpracované, ze statistických dat jednotlivých kulturních organizací i z obsahu obou veřejných diskuzí, které byly na dané téma uspořádány. Ve světle uvedených dokumentů a v souladu s obecně závaznými právními předpisy i právy a povinnostmi vyplývajícími pro Českou republiku (a tím i hlavní město Prahu) ze Smlouvy o fungování Evropské unie je však potřeba ještě dopracovat některé nastíněné problémy a postupy.

1. Stěžejní část předloženého dokumentu tvoří kapitola 3. **„Kategorizace divadelních subjektů a Návrh budoucí podoby divadel zřizovaných hlavním městem Praha“**. Tato kapitola rozděluje divadla - stávající příspěvkové organizace - do 4 kategorií:

1. Kategorie – profilové reprezentativní instituce města – Divadlo na Vinohradech a Hudební divadlo v Karlíně,
2. Kontinuální podpora divadelních subjektů se zakladatelskou nebo spoluzakladatelskou funkcí hl. m. Prahy, např. Divadlo Minor, Divadlo pod Palmovkou, Divadlo v Dlouhé, Městská divadla pražská, Činoherní klub, Divadlo Spejbla a Hurvínka a Studio Ypsilon – Praha poskytuje prostory za netržní nájemné + víceletý grant,
3. Otevřené prostory – oddělení budovy od provozovatele - Divadlo Na zábradlí, Švandovo divadlo na Smíchově, Divadlo v paláci Adria, Divadlo Archa – v rámci transformace současný management založí soukromoprávní subjekt, který přebere současné aktivity a závazky divadla a kterému město pronajme resp. podnajme prostory za symbolické nájemné na první cca pětileté období,
4. Subjekty provozující kontinuální divadelní činnost – Divadlo Spejbla a Hurvínka, Studio Ypsilon – HMP přímo nevstupuje do vzniku či existence subjektů, podpora kontinuální činnosti neziskových divadelních souborů, vztahy k nemovitostem si tyto subjekty upravují přímo s jejich majiteli.

Rozdělení divadel do kategorií je výsledkem dlouhodobého požadavku odborné veřejnosti, ovšem zatímco dělení do kategorií obsažené v notifikovaném Grantovém systému hl.m.Prahy v oblasti kultury a umění na léta 2010 – 2011 i v „transformačním“ materiálu zpracovaném Poradním sborem primátora HMP pro oblast kulturní a grantové politiky v r. 2009 byl klíčem rozdělení subjektů do kategorií vztah hl.m.Prahy k prostorám, ve kterých dané subjekty svoji činnost realizují,

Mariánské nám. 2, 110 01 Praha 1

tel.: 236 002 134

e-mail: vaclav.novotny@praha.eu, www.praha.eu

předložený „Návrh systémové optimalizace pražské divadelní sítě“ postrádá jakýkoliv zřetelný klíč dělení divadelních subjektů, zejména stávajících příspěvkových organizací určených k „transformaci“. Vzhledem k tomu, že ze zařazení do dané kategorie má nadále vyplynout i způsob „transformace“ příspěvkové organizace, tj. ve svém důsledku i nakládání s veřejnými prostředky, se kterými dosud příspěvková organizace hospodaří, je nezbytné navrhovaný materiál dopracovat o transparentní klíčové dělení, ze kterého by vyplývalo objektivní rozdělení subjektů bez možného úvahového „přecházení“ či „překrývání“ z kategorie do kategorie (viz Divadlo Spejbla a Hurvínka a Studio Ypsilon).

2. Jak již uvádím výše – zařazení do kategorií je významné z hlediska způsobu „transformace“ příspěvkové organizace. Zatímco kategorie 2 předpokládá zakladatelskou nebo spoluzakladatelskou funkci hl. m. Prahy, kategorie 3 předpokládá, že současný management založí soukromoprávní subjekt, který přebere současné aktivity a závazky divadla a kterému město pronajme resp. podnajme prostory za symbolické nájemné na první cca pětileté období.

V této souvislosti mi nezbývá, než upozornit, že podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků (rozuměj z veřejných rozpočtů), kteří narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouva jinak.

Mezi takto definované podpory je nutno bezesporu zařadit i případné symbolické nájemné nebytových prostor či movitého majetku, bezplatné „převzetí“ současných aktivit příspěvkových organizací, tj. ta **zvýhodnění**, kterými se snižují náklady, které by musel daný subjekt (příjemce podpory) za běžného fungování nést ze svého rozpočtu.

Podpořit činnost zakládaného subjektu lze pouze v rámci zakladatelské funkce hl.m.Prahy, které vkladem zakladatele může vložit do subjektu určitý hmotný a nehmotný majetek. Další „zvýhodňování“ např. symbolickým nájmem ať už za nebytové prostory či movitý majetek je v rozporu s obecně závaznými právními předpisy.

Považuji tedy za potřebné, aby uvedené zásady byly promítnuty do předkládaného materiálu, zejména do bodu 3.1.3.

3. Zásada „rozhodování o výběru provozovatele divadla a přidělení grantu musí probíhat v součinnosti“ (dle bodu 3.1.3.), avšak ve svém rozpracování tento bod obsahuje zřejmé nesrovnalosti: 5. odrážka obsahuje definici pronájmu na pětileté období, víceleté granty však hlavní město Praha přiznává na dobu maximálně 4 let (Grantový systém je notifikován Evropskou komisí a město jej nebude měnit). V celém textu předloženého návrhového dokumentu se objevuje požadavek poskytování „nejméně čtyřletého grantu“. Z hlediska platných dokumentů i z hlediska účelnosti poskytování víceletých grantů se doba poskytnutí maximálně čtyřletého grantu jeví jako optimální.

4. Vymezení základního předpokladu a podmínky transformace formou „Deklarace zachování současného objemu finančních prostředků, určených na podporu divadelního umění v Praze“ lze sice pochopit, ovšem nelze závazně realizovat. Jak stanoví zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, řídí se finanční hospodaření územních samosprávných celků jejich ročním rozpočtem. Jako u každého rozpočtu, tak i rozpočet územního samosprávného celku obsahuje jeho příjmy a výdaje a sestavuje se jako vyrovnaný, tzn., že výdaje rozpočtu jsou podmíněny výší jeho příjmové části. Nelze se tedy předem kvalifikovaně zavazovat k zachování výše finančních prostředků na podporu určité oblasti.

Konec konců, svůj závazek podporovat i v příštích obdobích divadelní činnost, a to i v souvislosti se změnou zřizovatelského a dotačního systému stávajících příspěvkových organizací, deklarovalo hlavní město Praha v usnesení Zastupitelstva HMP č. 35/35 ze dne 29. 11. 2001 v Deklaraci hlavního města Prahy o podpoře profesionálního divadla.

Závěrem mi, vážená paní ředitelko, dovoluji ještě jednu poznámku. Návrh rychlého řešení změny právní formy příspěvkových organizací prostřednictvím OPS je jistě z technického hlediska možný. Nicméně, sám zpracovatel si uvědomuje, že město musí s managementy divadel vytipovat rizikové faktory transformace a na základě jejich vyřešení postoupit k vlastní realizaci, vytvořit si vlastní realizační plán a harmonogram transformace. Město nemůže v případě „transformace“ veřejnoprávních subjektů postupovat mocenským způsobem, je samozřejmě nezbytné předložit návrhový dokument odborné veřejné diskuzi, což samozřejmě ihned učiním. Proto jsem toho názoru, že pasáže dokumentu zahrnující urychlené zakládání OPS jsou nadbytečné a zavádějící.

Vážená paní ředitelko, předpokládám, že dokument „Návrh systémové optimalizace pražské divadelní sítě“ dopracujete v duchu mých připomínek **do 30. 6. 2013**.

S úctou

Vážená paní
Mgr. Pavla Petrová,
ředitelka Institutu umění – Divadelního ústavu
Celená 17
110 00 Praha 1